

Pismo umieszczone zostało w Portalu Informacyjnym w celach udostępnienia danych o sprawie i nie wywołuje skutków procesowych.

Sygn. akt VIII Gz 67/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2021 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **D. S.**

przeciwko (...) **w W.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie zawarte w punkcie II. (drugim) wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt VIII GC 1194/20 upr

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3 617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 325 (trzysta dwadzieścia pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt VIII Gz 67/21

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w punkcie II. wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 września 2021 r. tytułem zwrotu kosztów procesu zasądzona została od pozwanego na rzecz powoda kwota 526,70 zł.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd I instancji wskazał, że pomimo tego, że powództwo w tej sprawie zostało oddalone – wobec uznania, że dochodzona ostatecznie kwota 5 692,20 zł nie była należna z uwagi na brak wymagalności należności objętych fakturami VAT wystawionymi niezgodnie z umową stron (bo przed sporządzeniem protokołu odbioru) – to jednak płatności dokonane przez pozwanego na poczet tychże faktur po wytoczeniu powództwa świadczą o uznaniu roszczeń powoda w tym zakresie. W konsekwencji co do zapłaconych kwot (w łącznej wysokości 6 789 zł), co do których powód cofnął pozew, Sąd Rejonowy za przegranego uznał stronę pozwaną, skoro zaspokoił on roszczenie wymagalne w chwili wytoczenia powództwa.

Jako podstawę tego rozstrzygnięcia Sąd I instancji powołał przepis art. 100 zd. 1 k.p.c., wskazując, że o kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdzielenia. Skoro powód wygrał w 55 %, a koszty tej strony

to łącznie kwota 3 917 zł (na co składa się: opłata od pozwu w kwocie 300 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego – 3 600 zł), pozwany zaś w 45 %, przy kosztach w kwocie 3 617 zł (koszty zastępstwa procesowego wraz z skarbową od pełnomocnictwa) to zasądzeniu na rzecz powoda podlegała odpowiednio obliczona różnica wartości w jakiej każda ze stron wygrała spór (2 154,35 – 1 627,65 = 526,70 zł).

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany, zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie art. 98, art. 203 § 3 oraz art. 101 k.p.c. poprzez uznanie, że stroną wygrywającą proces w zakresie, w jakim nastąpiło cofnięcie pozwu jest powód, podczas gdy w dacie złożenia pozwu roszczenie było niewymagalne.

Pozwany domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od powoda na jego rzecz kwoty 3 617 zł tytułem kosztów procesu, a ponadto kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Uzasadniając zażalenie pozwany podniósł, że przedmiotem pozwu były należności wynikające z faktur VAT nr: F/23/18 z dnia 30 sierpnia 2018 r. i F/29/18 z dnia 4 października 2018 r., tymczasem łącząca strony umowa o roboty budowlane z dnia 26 lipca 2018 r. w § 6 stanowiła, że wystawienie faktury i płatność miała nastąpić po całkowitym wykonaniu robót, potwierdzonym protokołem odbioru. Powód zauważył, że roboty te nie zostały wykonane w całości, a Sąd I instancji uznał w wyroku, że roszczenie powoda było niewymagalne. Nadto w treści ww. faktur nie wskazano terminów płatności. Pomimo tego pozwany uregulował w dniu 14 grudnia 2018 r. część należności wynikających z tych faktur, co było wykonaniem porozumienia stron z dnia 11 grudnia 2018 r. Warunkowało ono podjęcie dalszych prac przez powoda od takiej częściowej wpłaty pozwanego, z czego ten wywiązał się niezwłocznie (art. 455 k.c.). Przedmiotowy pozew został jednak wniesiony przed zawarciem ww. porozumienia, bo w dniu 27 listopada 2018 r., co oznacza że w dacie wytoczenia powództwa roszczenia z ww. faktur z pewnością nie były wymagalne. Pozwany nie dał powodu do wytoczenia powództwa w tej części, a z wnioskiem o obciążenie strony powodowej kosztami procesu wystąpił w ustawowym terminie 14 dni od doręczenia postanowienia o umorzeniu (wobec częściowego cofnięcia pozwu w tym zakresie). To raczej powód, działając nielojalnie w stosunku do pozwanego, powinien ponieść całość kosztów procesu (art. 101 w zw. z art. 203 § 3 k.p.c.).

W odpowiedzi na zażalenie powód wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie strony pozwanej zasługiwało na uwzględnienie.

Zauważyć trzeba, że o tym, która strona przegrała sprawę w rozumieniu art. 98 k.p.c. decyduje rezultat przeprowadzonego porównania roszczeń dochodzonych z roszczeniami uwzględnionymi. Sam zatem fakt, że strona uległa w sprawie, choćby nawet tylko formalnie – a zatem co do zasady również w sytuacji, w której postępowanie zostaje umorzone – kwalifikuje ją jako stronę przegrywającą, a przez to obowiązana do zwrotu kosztów przeciwnikowi na jego żądanie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 października 1967 r., I CZ 81/67, LEX nr 6221; z dnia 8 sierpnia 2003 r., V CK 486/02, LEX nr 172836; z dnia 23 lutego 2012, V CZ 146/11, LEX nr 1147818, a także uzasadnienie postanowienia z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11, LEX nr 1214570).

Dopuszczalne byłoby odstąpienie od tej zasady w sytuacji gdyby w niniejszej sprawie zostało wykazane przez powoda, że – w zakresie w jakim postępowanie zostało umorzone, wobec cofnięcia pozwu w części (zob. pismo powoda z dnia 11.01.2019 r. - k. 17-20; postanowienie z dnia 10.05.2019 r. - k. 24 akt) – wystąpienie z powództwem było rzeczywiście niezbędne dla celowego dochodzenia praw przysługujących stronie powodowej. W szczególności mogłoby to dotyczyć przypadku, w którym po wytoczeniu powództwa pozwany zaspokoiłby roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11, LEX nr 1214570 i cytowane tam orzecznictwo).

W niniejszej sprawie taki przypadek jednak nie zachodził. Sąd I instancji błędnie utożsamiał sam fakt częściowej zapłaty należności z faktur (dokonanych przez pozwanego po dniu wniesienia pozwu) z uznaniem długu w tej części. Chociaż

splata części długu może być rozpatrywana w kategoriach uznania niewłaściwego (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2002 r., II CKN 1312/00, OSNC 2003, nr 12, poz. 168), to jednak taka ocena nie powinna budzić wątpliwości w świetle innych ustalonych faktów. W sprawie niniejszej takiej oceny nie uzasadnia jednak treść umowy łączącej strony – gdzie w § 6 postanowiono, że wystawienie faktury i płatność wynagrodzenia miała nastąpić dopiero po całkowitym wykonaniu robót, potwierdzonym protokołem odbioru (zob. k. 39 akt) – którą Sąd I instancji uznał przecież na podstawie oddalenia powództwa co do niezapłaconej części należności (jako niewymagalnych).

W sytuacji braku sporządzenia protokołu odbioru całości robót ww. częściową płatność pozwany uzasadnił w sposób logiczny treścią oświadczenia powoda z dnia 11 grudnia 2018 r. i dalszej korespondencji między stronami, z której wynikała deklaracja przystąpienia przez powoda do poprawy dotychczas wykonanych prac, jeśli „faktura (...) oraz połowa (z faktury) (...) zostaną zapłacone (...)” przez pozwanego (zob. oświadczenie – k. 42; potwierdzenia zapłaty wraz z e-mailami – k. 40-41v. akt). Powód wystąpił jednak z przedmiotowym powództwem wcześniej, bo w dniu 23 listopada 2018 r. (k. 15 akt), a w tej dacie nie można byłoby przyjąć wymagalności dochodzonego roszczenia w jakimkolwiek zakresie.

Wobec tego, że częściowe cofnięcie pozwu nastąpiło w sytuacji, gdy pozwany zaprzeczył zasadności powództwa, składając sprzeciw od nakazu zapłaty – (zob. k. 29 – 32 akt) – a powód nie udowodnił, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw, powoda należało i w tym zakresie obciążyć obowiązkiem zwrotu kosztów procesu pozwanemu, jako stronie wygrywającej (art. 203 § 2 zd. drugie k.p.c.; zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2017 r., III CZP 118/16, OSNC 2018, nr 2, poz. 19). Nie ma natomiast potrzeby badania w niniejszej sprawie zasadności zarzutu naruszenia art. 101 k.p.c., skoro powództwo w żadnej części nie zostało uwzględnione.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie orzekając na nowo o kosztach procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik (art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. i w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych; tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 265). Na koszty należne pozwanemu z tego tytułu złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika (3 600 zł) oraz wydatek w postaci opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł).

Ponieważ zażalenie pozwanego podlegało uwzględnieniu kosztami z tym związanymi – obejmującymi opłatę od wniosku o uzasadnienie, podlegającą zaliczeniu na poczet opłaty od zażalenia (100 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej (225 zł) – obciążono powoda na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. i art. 397 § 3 k.p.c., przy zastosowaniu także § 10 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 3 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Wyjaśnić należy, że skoro przedmiotem zaskarżenia były wyłącznie koszty postępowania to ich wartość, a nie wartość przedmiotu sporu w sprawie, stanowić musiała podstawę dla ustalenia wysokości kosztów postępowania zażaleniowego (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZP 23/12, OSNC 2013, nr 1, poz. 4).

Na oryginale właściwy podpis